

hondo-hondotik

Joselu Cereceda

(LABeko kidea)

Greba orokorrerako zergatiak

Jakina denez, lan erreformaren aurka-ko greba orokor bat garatzeko aukera bi dauzkagu: bata 19an, sindikatu abertzaleek deituta; eta bestea 20an, sindikatu estatalistek antolatuta. Gai honetaz mintzatzeko, ezinbestez, bi atal aztertu behar ditugu:

1. Greba orokorra egiteko arrazoiak

Espainiako Gobernuak, Lan Erreforma bat egin gura du edo, hobeto esanda, langabeei *ematen* dizkien babes prestazio kaskarrak are gehiago murriztea du helburua. Are, beren langabezia dela eta, beti iruzurrak, maulak, egiten ibiliko balira bezala hartzen ditu harturiko erabaki lotsagarri hori justifikatzeko. Langabeak dira alferrek, gezurtiak, gizartearen lepotik bizi gura dutenak. Alde bate-tik, Gobernuak egindako manifestazioek eraginda, langabeen artean errudunak izate-aren sentimenduak sortuko ditu (lan barik, eta gainera, lotsa, ezinegona sentitu behar!). Baina, bestaldetik, langabeen aurkako nola-baiteko agresibitatea sortzen dabil jadanik (gizartearen urrikalgarrienen aurka!).

Langabea pertsona berezi bihurtu da; hogeita hamar kilometrora dagoen lanpostu bat edo bere bizibidearekin zerikusirik ez daukan lan bat errefusatzeko badu, Adminis-trazioari azalpenak eman beharko dizkio. Eta Administrazioarentzat arrazoizkoak ez badira, ez du langabezi aseguratik kobratu-ko. Alfer hutsa izateagatik!

Orain arte kaleratze bat bidegabekoa ba-zen, kalte-ordaina, indemnizazioa, lan egin-dako urte bakoitzagatik 45 egunekoa zen. Beste kalte-ordain bat ordaindu behar zuen kaleratze injustua egin gura zuen enpresa-buruak: langilea kaleratua izan zenetik, lan kontratua baliogabetuta, ezereztatuta, gera-tu arte (epaiketa garatu ondoren) langileari zegozkion soldatak (tramitazio soldatak) en-presak ordaindu behar zizkion.

Orain, aldiz, kaleratze bidegabekoa, injus-

tua, egin duen enpresaburuak, tramitazio soldatak ordain ez ditzala gura du Gober-nuak. Kalean dagoen langileak ordainduko ditu, dagokion langabezi aseguruaren truke, edo beste era batez esanda, kaleratutako langileak, langabezi aseguru kobratzeaga-tik, tramitazio soldatak galduko ditu. Kale-ratze injustua egiteak bere saria dauka: he-mendik aurrera merkeago aterako zaio en-presaburuari. Hauxe da justizia soziala! Enpresa-buruak urteak eta urteak kaleratze aske eta doakoa eskatzen egon dira. Apur-ka-apurka euren ametsa gauzatzen ikusten dute, neoliberalismoari eta be-re laguntzaileei (batzuk ezkertiarrez mozorrotu-ta) esker.

Ordaintzen diren indemnizazioak erridi-kuluak baziren, hemendik aurrera, trami-tazio soldata barik, are gehiago. Kaleratze bat gertatzen denean, 45 eguneko kalte-ordai-na kobratzeko, abokatu bat, epaiketa bat eta hiru hilabete baino gehiago itxaron beharko da. Baldintza horietan, baliteke langile batek baino gehiagok 30 eguneko kalte-ordaina onartzea, merkeago delako. Kaleratzeak duen erraztasun monetarioak, langilea enpresaburuaren gogoen, kapri-txoan menpe uzten du, eta jazarpen morala edo *mobbing*-a errazago zabalduko da lan munduan.

Dekretutzar honek, zoritzarrez, ondorio gehiago dauzka. Langile finko ez jarraituei, lan egiten ez duten hilabetetan, langabezi estaldura kentzen die, zeren jadanik ez dira finko ez jarraituak, baizik eta epe laburreko denbora zatizko langileak, hots, lan egingo duten hilabeteak ezagutzen dituzte, eta, be-raz, hilabete horietan *aurreztu* beharko dute. Are, 52 urte baino gehiagoko langabeek ja-sotzen zuten laguntza asistentziala galduko

dute, diru sarrera alternatiboak jasotzen ba-dituzte.

Dekretutzar honek enpresaburuari, langi-leei urtero kendutako 84.000 milioi (pezeta-tan) transferitzen dizkie. Eta INEMek 3.600 euroko superabita duela ez dugu ahaztu be-har. Hauxe da Neoliberalismoak duen etika.

Lan Erreformak batez ere Andaluzian eragin handia duen Nekazaritzako Lan En-plegua (PER) ezabatu nahi du. Horrek eragin so-zial negatiboak ekarriko ditu, batez ere etorrerari, immigrazioari dagokio-nez.

Baina, tamalez, ez dugu bukatu. Lan erreforma honek behin-behineko enplegu prekario gehiago dakarkigu, lan arrisku

handiagoak, eta lana eta familia bizitza bate-ragarriak egiteko posibilitatea zailtzen ditu. Neurri honen duen *perfila* maskulinoa da, erabat. Emakume langabeen taldearentzat, beste kolpe bat. Ezin dugu ahaztu, gure gi-zartean, emakumeek jasaten duten desen-plegu tasa gizonezkoen tasaren bikoitza de-la. Horrek berez egiten du berba. Baina ber-baz haratago joan behar dugu.

Beraz, greba orokor bat egiteko beharra daukagu. Dekretutzar hau langileentzat era-so basati bat da. Gaur egun, langile klasea krisian dagoela ezin uka. Guztiok gara erru-dunak, batez ere arlo sindikalean mugitzen garenok. Ezinbestekoa daukagu, guztiok, jauzi kualitatibo bat emateko, batez ere in-darrak metatzeko orduan, ideologia ezker-tiar eta soziala zabaltzeko, globalizazioaren aurka (hobeto esanda, bestializazioaren aurka) borrokatzeko eta Gobernuari eta be-rari alde edo molde laguntzen diotenei erantzun tinko bat emateko. Kontuz, *Euro-pa*n daramatzagun 15 urteotan, langabezia beti goraka dabil, prekaritatea, behin-behi-

nekotasuna, bezalaxe. Beti soldaten lepotik lortzen den Kapitalak gura duen konpetibi-tatea, elkarlehia. Etorkinak, emakumeak, gazteak dira ia kasu guztietan gehien sufri-tzen dutenak. Greba orokor hau behar-be-harrezkoa izateaz gain, erabat demokrati-koa da. Milioka diren kaltetuen onerako, guztion bizi baldintza duinen aldekoa (elika-dura, lana, etxebizitza, erretiroa...).

Baina hori guztia ezin da egun bateko bo-rroka sinboliko batean bukatu. Greba oroko-rra ezin da ezohiko ekintza bat izan, baizik indarrak metatzeko ohiko baliabide bat. Greba egiteko beharra gizarte osoan zabal-du behar dugu, zeren biztanle guztiei baita-gokie. Gure aurrean lan gogorra daukagu. Greba prestatzen eta garatzen dugunean, al-daketa sozialaren hazia erein behar dugu.

2. Zergatik 19an eta ez 20an?

Sindikatu estatalistek greba antolatu zuten Euskal Herriaren beharrak eta berezitasu-nak kontuan hartu barik. Herri honentzat Lan Harremanetarako marko eta Esparru Sozioekonomiko propioak edukitzea ezin-bestekoa da. Herriaren eta langileen onera-ko, derrigorrez hasi behar dugu guri dagoz-kigun erabakiak hartzen hementxe bertan, benetako premia daukagu. 19an egindako grebak aparteko indarra izango du, Lan Erreformaren aurkako borrokarako erabat onuragarria, batez ere abertzaleok egun ho-rretan emandako berezitasuna. Ez gara ho-beak ezta txarragoak ere, desberdinak bai-zik. Estatu honetan hau errebindikatzeak badakigu zer indar daukan.

Eta badakite sindikatu zentralistek ere. Bada ordua Herri bat garela onar dezaten. Jakobinismoari eta erreakzionarismoari la-gundu beharrean, tontakeriak esanez, ea noiz hasten diren benetako internazionalis-moa praktikatzeko. Eta horretarako gu beza-lako herrien berezitasunak eta errebindika-zioak ezagutu eta defendatu behar dira.

Carlos Perez Nieves

(CDNko idazkari nagusia)

Aurrekontu hitzarmena Nafarroan

Harrigarri samarra da alderdi bat kritikatzeko haren izateko arrazoiak berezko izan beharko lukeenaga-tik: politika egitea. Nire alderdia, Nafarroan, horregatik dago harrituta UPNren egungo gobernuarekin aurrekontu hitzarmena lortu zuenetik. Baina kontua askoz argiagoa da ja-kinez gero nondik datorren kritikarik gogo-rrena. Hain zuzen ere, bitxia bada ere, orain dela urtebete gure lekua betetzen zuen al-derditik: PSN. Koherentzia politikoko beste irakaspen ordainezin bat, milagarrena.

Hitzarmenerako arrazoiak ez lirakeke azaldu behar, frogatu egin beharko lirakeke eguneroko jardun politikoan. Ez dugu gune edo artikuluen beharrik gure jokabidea jus-

tifikatzeko, lan eraginkor eta onuragarria egiten ari garelako bizitza politikoa aldatze-ko, hartan eragina izateko. Jarrera immobi-lista eta pasiboetatik ihes egiten dugu, jardun politikoa eragozteko baita haren lan politikoaren oinarria, eta, magiaz beza-la, oportunitateak zein Madrilgo bulegoren batean prestatutako estrategia batez baliatuta eskuinaren tiraniatik askatuko gai-tuen oposizio gisa agertu nahi baitute, bai-na, erne!, berek eraman zuten boterera, beren alderdiaren errailetan sustraitutako ustelkeriagatik, eta Nafarroako hirukoan zituzten kideei —CDN eta EA— agertu zieten leialtasun faltagatik; izan ere, haiekin batera hobekuntzaren 20 urteetan ilusiorik

handiena piztu duen proiektua osatu zuten.

Batere dudarik ez dut Nafarroako gizarte-ak oro har onartu eta bere neurrian balioes-ten duela Nafarroak 2002. urtean aurrekontu berriak izateko egin genuen ahalegina. CDN-rentzat ez ziren egin zitezkeen onenak, ez baitziren gure aurrekontuak, hitzarmenare-kin hobetu nahi izan genituenak baizik. Bai-na, halaber, ez ziren aurreko urteetakoak bai-no txarragoak, eta, leialtasun instituzionala-gatik, ez dugu inoiz eman haien aurkako bo-torik. Oraingo honetan desberdintasuna hau baino ez da izan: lehenago jakin zen ziur 25 boto izango zituztela alde —Nafarroako Par-lamentuko erdienen—, eta horrek Nafarroa-ko gobernabidea haustera bultzatu du baten

bat, PSN. Eta horretarako arrazoiak ez dira izan politika arlokoak, garrantzi handiko arrazoi politikoak; aitzitik, dena antzezte po-litiko hutsa izan da, Ferrazen prestatu duten marketin hutsa, lausenkeria politiko hutsa. Aldamenean askotariko talde batzuk izan di-ra, askoz koherenteagoak, baina ez dira ezer-tarako gauza izan, ez eta ordezkatzeko dituz-tenen lehentasunezko eskaeraren bat bete-tzearen aurrekontuaz baliatzeko ere, horre-tan erabakitzen baita nori zenbat diru eman, nola gastatu komunitatearen dirua.

Azkenik, beharrezkoa da ohartaraztea CDNko inork ez duela inolako eskupekorik, prebendarik edo saririk jaso. Gure erkidego-ko ordezkaritza-karguek beste garai bateko zernahitarako kideen esku egoten jarraitzen dute. Hau da hitzarmenarekin hartu dugun konpromisoa: gastua kontrolatu eta fiskali-zatzea. Hau gure ordaina: gure hauteskunde programa gauzatzea, hau da, politika egitea.